

Innst. 438 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 169 L (2012–2013)

Innstilling fra justiskomiteen om endring i straffeprosessloven

Til Stortinget

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i denne proposisjonen en forskriftshjemmel som åpner for at Kongen kan gi nærmere regler om anvendelse av straffeprosesslovens regler utenfor Norges territorialfarvann. Det foreslås at lovforslaget trer i kraft straks.

Lovforslaget har ikke vært på høring. Behovet ble aktualisert ved den nylig oppnådde uformelle enigheten med Seychellene om innholdet av et omforent memorandum om videre strafforfølgning der. Idet fregatten KNM Fridtjof Nansen i NATO-operasjonen Ocean Shield påbegynner sitt oppdrag 7. juni 2013 tilsier tidsaspektet at det ikke er praktisk gjennomførlig å sende lovforslaget på høring.

Det tas sikte på at en forskrift gitt med hjemmel i lovforslaget blir gitt så snart som mulig etter lovvedtaket.

Norge bidrar med en fregatt i NATO-operasjonen Ocean Shield annet halvår 2013. Fregatten skal fra 7. juni 2013 delta i anti-piratvirksomhet i Det indiske hav.

Operasjonen har folkerettslig grunnlag i FNs havrettskonvensjon 10. desember 1982 (havrettskonvensjonen) og mandat fra FNs sikkerhetsråd. NATO har på dette grunnlaget besluttet engasjementsregler, herunder regler som åpner for tilfangetakelse av pirater.

Det rettslige utgangspunktet er at straffeprosesslovens regler gjelder for fregatten ved håndhevelse

av det strafferettslige forbudet mot piratvirksomhet. Lovens regler er imidlertid ikke tilpasset situasjoner knyttet til norsk deltakelse i operasjoner av denne typen. Det vises til at straffeprosesslovens regler om behandling av saker om straff, blant annet regler om fremstillingsfrister, domstolskontroll, rett til forsvarer og formkrav til ulike typer beslutninger, er meget komplisert å anvende utenfor norsk territorialfarvann, og også til dels ikke mulig i praksis.

Deltakelsen i denne NATO-operasjonen har illustrert behovet for en generell forskriftshjemmel. For å legge til rette for at det kan gis en særskilt forskrift som regulerer denne situasjonen, samt andre lignende operasjoner i fremtiden, foreslås nå en generell forskriftshjemmel om nærmere regler om anvendelse av straffeprosesslovens regler utenfor Norges territorialfarvann.

Slike regler bør nedfelles i forskrift. Dette vil sikre tilpassede regler om behandling av saker om straff i lys av behovet i hver situasjon. Behovet for en rask og smidig tilpasning av regelverket samt et begrenset anvendelsesområde taler også for at reglene bør gis som en forskrift.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kieland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michælson og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til at Justis- og beredskapsde-

partementet i denne proposisjonen foreslår en forskriftshjemmel som åpner for at Kongen kan gi nærmere regler om anvendelse av straffeprosesslovens regler utenfor Norges territorialfarvann. Det foreslås at lovforslaget trer i kraft straks.

Komiteen viser til at bakgrunnen for forslaget er at Norge bidrar med en fregatt i NATO-operasjonen Ocean Shield annet halvår 2013. Fregatten skal fra 7. juni 2013 delta i anti-piratvirksomhet i Det indiske hav. I denne sammenheng er det behov for endringer i rettstilstanden, fordi gjeldende rett ikke er tilpasset situasjoner knyttet til norsk deltakelse i operasjoner av denne typen.

Komiteen slutter seg til forslaget om en generell forskriftshjemmel om nærmere regler om anvendelse av straffeprosesslovens regler utenfor Norges territorialfarvann, for å legge til rette for at det kan gis en særskilt forskrift som regulerer denne situasjonen, samt andre lignende operasjoner i fremtiden.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endring i straffeprosessloven

I

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker skal § 4 nytt annet ledd lyde:

Kongen kan ved forskrift gi bestemmelser om hvordan loven kommer til anvendelse ved behandlingen av saker om straff utenfor norsk territorialfarvann og kan fastsette at deler av loven ikke skal gjelde, og særlige regler under hensyn til de aktuelle forhold.

II

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 6. juni 2013

Per Sandberg

leder

Jan Bøhler

ordfører